

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro  
2020 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 1V-493

## LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DARBUOTOJŲ TARNYBINĖS ETIKOS KODEKSAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos darbuotojų tarnybinės etikos kodekse (toliau – Kodeksas) nustatomos tarnybinės etikos vertybės, šias vertybes atitinkantis elgesys (etikos principai) ir bendrieji reikalavimai Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje (toliau – Vidaus reikalų ministerija) dirbantiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis (toliau – Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas (darbuotojai)).

2. Kodekso tikslas – padėti sureguliuoti Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų tarpusavio santykius, užtikrinti kūrybišką ir geranorišką darbo aplinką, ugdyti pagarbą bendradarbiams ir aptarnaujamiems asmenims, skatinti Vidaus reikalų ministerijos darbuotojus dirbti skaidriai.

3. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymais ir kitais teisės aktais.

4. Kodekse vartojamos sąvokos:

4.1. **Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas** – valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį Vidaus reikalų ministerijoje.

4.2. **Diskreditavimas** – tokia veika (veikimas ar neveikimas), kuri kenkia Vidaus reikalų ministerijos autoritetui, griaua pasitikėjimą ja ir ją kompromituoja.

4.3. **Privatus gyvenimas** – asmens pažiūros, įsitikinimai, gyvenimo būdas, įpročiai, taip pat ryšiai su kitais asmenimis bei elgesys virtualioje erdvėje.

5. Kitos Kodekse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Vidaus reikalų ministerijos valstybės tarnautojai kartu su Kodekso nuostatomis privalo laikytis Valstybės tarnybos įstatymo nustatytų valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principų.

### II SKYRIUS BENDRIEJI TARNYBINĖS ETIKOS REIKALAVIMAI

7. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas privalo:

7.1. vadovautis Kodekse nustatytais tarnybinės etikos vertybėmis ir vykdyti jo reikalavimus, laikytis visuotinai priimtų dorovės normų;

7.2. elgtis nesavanaudiškai ir taip, kad būtų naudinga visuomenei ir valstybei;

7.3. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, griežtai laikytis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nuostatų, o apie iškilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą nedelsdamas informuoti tiesioginį vadovą;

7.4. nedaryti neteisėtos įtakos kitiems darbuotojams dėl jų atliekamo darbo;

7.5. nepažeisti žmogaus teisių ir orumo, gerbti asmenis ir institucijas, su kuriais bendrauja, su visais asmenimis elgtis lygiai, nepaisydamas jų tautybės, socialinės kilmės ir padėties, lyties, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, amžiaus, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, seksualinių ar kitokių nuostatų;

7.6. atlikdamas pareigas ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku savo elgesiu nediskredituoti Vidaus reikalų ministerijos autoriteto, rodyti pavyzdį kitiems;

7.7. nepiktnaudžiauti alkoholiu, nevartoti psichotropinių ar narkotinių medžiagų ne gydymosi tikslams;

7.8. nesinaudoti, pažeidžiant teisės normas, valstybės, jos institucijų ar įstaigų nuosavybę;

7.9. nepiktnaudžiauti einamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių einamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, ir Vidaus reikalų ministerijos rekvizitų siekiant paveikti nepavaldžius asmenis priimti sau palankų sprendimą;

7.10. susilaikyti nuo viešų komentarų (įskaitant žiniasklaidą, interneto svetaines, socialinius tinklus) apie Vidaus reikalų ministeriją, jos veiklą, savo ar kitų Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų darbą, kurie galėtų suformuoti neigiamą visuomenės nuomonę apie Vidaus reikalų ministeriją.

### III SKYRIUS

#### VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DARBUOTOJŲ ETIKOS PRINCIPAI

8. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų veikla grindžiama šiais etikos principais:

8.1. **Sąžiningumo.** Sąžiningumas suprantamas kaip vertybinis asmens elgesio matas, sugebėjimas savo veiklą ir elgesį sąmoningai vertinti ir reguliuoti pagal dorovės normas, suprasti savo poelgių moralinę vertę ir atsakomybę už juos.

Darbuotojas, vadovaudamasis šia vertybe, privalo:

8.1.1. rodyti gerą pavyzdį ir elgtis nepriekaištingai, patikimai, geranoriškai;

8.1.2. atlikdamas funkcijas laikytis Vidaus reikalų ministerijos nustatytos strategijos ir vertybių;

8.1.3. atlikti pareigas ir naudotis įgaliojimais, informacija ir ištekliais tik visuomenės interesais, nesinaudoti pareigomis siekdamas gauti privilegijų ir naudos sau ar kitiems asmenims;

8.1.4. žinoti, su kuo galima konsultuotis tarnybinės etikos klausimais;

8.1.5. dalyvauti mokymuose, susitikimuose ir renginiuose, skirtuose tarnybinei etikai ugdyti;

8.1.6. žinoti aplinkybes, kurios gali turėti įtakos jo sąžiningumui dirbant institucijoje, ir vengti tokių aplinkybių.

Šios aplinkybės gali būti susijusios su:

8.1.6.1 asmeniniais, finansiniais ar kitokiais interesais arba santykiais, kurie gali prieštarauti institucijos interesams;

8.1.6.2. piktnaudžiavimu įgaliojimais, siekdamas asmeninės naudos;

8.1.6.3. išitraukimu į politinę veiklą, dalyvavimu lobizmo veikloje;

8.1.6.4. galimybe susipažinti su įslaptinta informacija;

8.1.6.5. galimybe gauti institucijos išteklius ir jais naudotis;

8.1.6.6. kitais veiksniais.

8.2. **Nepriklausomumo ir objektyvumo.** Nepriklausomumas suprantamas kaip situacija, kai darbuotojas gali vykdyti veiklą neveikiamas santykių, kurie galėtų turėti įtakos ir pakenkti profesiniam sprendimui.

Objektyvumas suprantamas kaip požiūris, kuriuo vadovaudamasis Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas sugeba veikti nešališkai ir pristatyti ar vertinti dalykus remdamasis faktais, o ne jausmais ir interesais, nepatikėdamas sprendimo kitiems.

Darbuotojas, vadovaudamasis šia vertybe, privalo:

8.2.1. vengti grėsmių nepriklausomumui ir objektyvumui, susijusių su politinėmis pažiūromis, vadovavimu, savikontrole, finansiniais ar kitais asmeniniais interesais, santykiais su kitais asmenimis ir jų įtaka;

8.2.2. išlikti nepriklausomas nuo politinės įtakos, susilaikyti nuo viešo savo politinių įsitikinimų reiškimo, neužsiimti agitacija, identifikuoti situacijas, kuriose asmeninės politinės

pažiūros gali pakenkti jo nepriklausomumui ar objektyvumui ar kuriose jo politinės pažiūros ir veiksmai gali sukelti pavojų institucijos reputacijai ir pasitikėjimui jos veikla;

8.2.3. vengti aplinkybių, kai privatūs interesai galėtų paveikti sprendimų priėmimą ar sudarytų tokią regimybę visuomenei;

8.2.4. atsisakyti dovanų arba privilegijų, susijusių su atliekamomis pareigomis, kurios galėtų paveikti nepriklausomumą ir objektyvumą;

8.2.5. informuoti tiesioginį vadovą apie visus anksčiau egzistavusius ar egzistuojančius santykius ir situacijas, kurios gali kelti grėsmę jo nepriklausomumui ar objektyvumui.

8.3. **Profesionalumo.** Profesionaliu laikytinas toks veikimas, kuris leistų nusimanančiai ir informuotai trečiajai šaliai, žinančiai susijusią informaciją, padaryti išvadą, kad darbas atitinka taikomus teisės aktus ir standartus.

Darbuotojas, vadovaudamasis šia vertybe, privalo:

8.3.1. laikytis įstatymų, kitų teisės aktų, sutarčių, susitarimų nuostatų, taip pat Vidaus reikalų ministerijos vertybes atitinkančio priimtino elgesio, kurie yra privalomi darbo aplinkoje ir už jos ribų;

8.3.2. suprasti ir apsvarstyti savo veiksmų poveikį pasitikėjimui Vidaus reikalų ministerija ir atsižvelgti į kitų asmenų (bendradarbių, šeimos narių, draugų, žiniasklaidos priemonių ir kt.) lūkesčius dėl jo elgesio darbo aplinkoje ir privačiame gyvenime;

8.3.3. nepiktnaudžiauti savo padėtimi, būti atsargiam ir rūpestingam atliekant pareigas ir bendraujant su kitais asmenimis, kad jo veiksmai ar reiškiamą nuomonę nesukompromituotų Vidaus reikalų ministerijos ir nediskredituotų jos autoriteto (taip pat ir naudojantis socialinės žiniasklaidos priemonėmis);

8.3.4. bendradarbiauti institucijos viduje, dalytis žiniomis ir informacija;

8.3.5. vengti veiksmų, kurie, nors ir yra teisiškai leidžiami, neatitinka profesionalaus etiško elgesio standarto.

8.4. **Konfidencialumo.** Konfidencialumas suprantamas kaip prievolė užtikrinti informacijos, gautos einant pareigas, naudojimą tik darbo (tarnybos) tikslams.

Darbuotojas, vadovaudamasis šia vertybe, privalo:

8.4.1. neatskleisti jokios informacijos, kurią sužinojo dirbdamas, be tinkamo ir konkretaus leidimo, išskyrus atvejus, jeigu turės įstatymuose nustatytą ar profesinę teisę arba pareigą tai padaryti, saugoti valstybės ir tarnybos paslaptis;

8.4.2. nesinaudoti ir neleisti naudotis jokia informacija, kurią sužinojo dirbdamas, asmeniniams, artimų asmenų ar trečiųjų šalių poreikiams tenkinti;

8.4.3. išlaikyti profesinį konfidencialumą darbo ar tarnybos santykių metu ir jiems pasibaigus;

8.4.4. užtikrinti informacijos konfidencialumą aptardamas darbo klausimus su kitais darbuotojais bei privačiame gyvenime: šeimoje, socialinėje ar kitose aplinkose, įskaitant socialinę žiniasklaidą, įvertinti netyčinio informacijos atskleidimo riziką;

8.4.5. užtikrinti elektroninių duomenų įrenginių (nešiojamųjų kompiuterių ir nešiojamųjų duomenų laikmenų) apsaugą ir slaptažodžių konfidencialumą.

## IV SKYRIUS

### VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

9. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų tarpusavio santykiai grindžiami pasitikėjimu, sąžiningumu, lygiateisiškumu, tolerancija ir taktiškumu. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai turi padėti vienas kitam profesinėje veikloje, dalytis žiniomis.

10. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai negali varžyti vieni kitų teisių ar teikti privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, einamų pareigų.

11. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai negali trukdyti bendradarbių darbui ir nesudaryti

situacijų, verčiančių bendradarbius paskelbti informaciją, kurios neturėtų žinoti kitas asmuo.

12. Visi Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai privalo vengti:

- 12.1. asmens charakterio, jam būdingų savybių viešo aptarimo;
- 12.2. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojo darbo ir (ar) einamų pareigų menkinimo;
- 12.3. apkalbų, šmeižto skleidimo, reputacijos žeminimo;
- 12.4. nesantaikos kurstymo, šantažo ir grasinimų;
- 12.5. neigiamų emocijų demonstravimo;
- 12.6. seksualinio priekabiavimo.

13. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai privalo mandagiai elgtis su bendradarbiais, gerbti jų nuomonę, pasilikdami teisę turėti savo nuomonę visais klausimais.

14. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai turi saugoti savo ir bendradarbių garbę, reputaciją, ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir netinkamos įtakos.

15. Tarnybos metu kilusius nesutarimus Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai turi spręsti aptardami juos tarpusavyje, o jų neišsprendę – kreiptis į tiesioginį ar aukštesnes pareigas einantį vadovą.

16. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai privalo susilaikyti nuo viešo savo ir bendradarbių atliekamų konkrečių užduočių ir (ar) pavedimų vertinimo, pagrįstą kritiką bendradarbiui reikšti korektiškai.

17. Pastebėję vadovo klaidą, Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai turi taktiškai jam apie tai pranešti.

## **V SKYRIUS REIKALAVIMAI VADOVAUJANTIEMS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DARBUOTOJAMS**

18. Vadovaujantis Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas privalo:

18.1. užtikrinti bendradarbiavimu paremtą vadovavimo stilių, kuris skatina Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų iniciatyvą ir savarankiškumą, ir leisti pavaldiems darbuotojams, veikiant kartu, dalyvauti sprendžiant problemas;

18.2. stengtis sukurti vadovaujamame kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;

18.3. su pavaldžiais darbuotojais bendrauti ir duoti jiems nurodymus mandagiai;

18.4. pastabas dėl pavaldžių darbuotojų klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai, nedalyvaujant kitiems Vidaus reikalų ministerijos darbuotojams ar asmenims;

18.5. stengtis paskirstyti darbą vadovaujamame kolektyve tolygiai, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldaus darbuotojo galimybės ir kvalifikacija;

18.6. nereikšti savo simpatijų ir antipatijų pavaldiems darbuotojams bei kitiems Vidaus reikalų ministerijos darbuotojams, vertinti pavaldžius darbuotojus pagal jų dalykines savybes;

18.7. skatinti pavaldžius darbuotojus reikšti savo nuomonę ir ją išklausti;

18.8. deramai įvertinti pavaldžių darbuotojų tarnybos pasiekimus;

18.9. skatinti nuolatinį pavaldžių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą;

18.10. stengtis užtikrinti, kad pavaldūs darbuotojai turėtų tinkamą darbo aplinką.

## **VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

19. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas privalo laikytis Kodekso nuostatų.

20. Kodekso nuostatų laikymąsi pagal kompetenciją prižiūri ir jų pažeidimus nagrinėja Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų etikos komisija (toliau – Etikos komisija), priimdama protokolinius sprendimus.

21. Kodekso nuostatų pažeidimai nagrinėjami atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo, taip pat kitų su nagrinėjama situacija susijusių teisės aktų reikalavimus, o atsakomybės klausimas sprendžiamas vadovaujantis Etikos komisijos nuostatais.

22. Kodekso pažeidimo konstatavimas savaime nesudaro pagrindo konstatuoti tarnybinio nusižengimo ar darbo pareigų pažeidimo.

23. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojo veiksmai ar neveikimas, kuriais nusižengiama etikos principams ir kurie turi tarnybinio nusižengimo, darbo pareigų pažeidimo ar nusikalstamos veikos požymių, tiriami ir atsakomybė už juos taikoma teisės aktuose nustatyta tvarka.

24. Kodekso nuostatos taikomos ir asmenims, kuriuos su darbu Vidaus reikalų ministerijoje sieja sutartiniai santykiai (mokymosi, stažuotės, praktikos ir pan.).

---